

# НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет пожежної безпеки

Кафедра пожежної профілактики в населених пунктах

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету пожежної безпеки

\_\_\_\_\_ Андрій РОМІН

" \_\_\_\_ " \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

## **РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ВСТУП ДО ФАХУ**

вибіркова

за освітньо-професійною програмою «Пожежна безпека»  
підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

мова навчання: українська

2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до фаху» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Пожежна безпека» для підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека».

Розробник: заступник начальника кафедри пожежної профілактики в населених пунктах, кандидат технічних наук, доцент Петухова О.А.

Робочу програму навчальної дисципліни рекомендовано кафедрою пожежної профілактики в населених пунктах

Протокол від 16.05.2022 року № 15

Начальник кафедри

пожежної профілактики в населених пунктах \_\_\_\_\_ Юрій ОТРОШ

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Схвалено проектною групою освітньої програми «Пожежна безпека»

Гарант освітньої програми \_\_\_\_\_ Олександр ГРИГОРЕНКО

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

## 1. Мета вивчення навчальної дисципліни

**Мета вивчення дисципліни:** навчальна дисципліна «Вступ до фаху» є вибірковою для підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» за освітньо-професійною програмою «Пожежна безпека», вивчається з метою формування уявлень про свою професію, майбутню діяльність, шляхи досягнення професійного удосконалення в ній, формування початкових знань на базі основного понятійно-термінологічного апарату пожежної і техногенної безпеки, які дали б можливість не тільки сформулювати знання, уміння і навички зі своєї спеціальності, але також зрозуміти значення всього переліку дисциплін загальної і професійної підготовки для формування професійних знань, отримання початкових умінь для вирішення професійних задач.

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

### **знання:**

- основних понять та визначень з пожежної безпеки;
- законодавчої і нормативної документації у сфері пожежної безпеки;
- загальних вимог до систем протипожежного захисту об'єктів;

### **уміння:**

- застосовувати понятійно-термінологічний апарат у професійній діяльності;
- працювати з нормативними документами;
- вибирати систему протипожежного захисту та окремі її елементи для об'єктів різного призначення;

### **відповідальність та автономію:**

- бути здатними до розуміння термінів та визначень понять у сфері пожежної безпеки;
- вміти обґрунтовувати підхід до оцінки явища, засновуючись на знанні державних програм, концепцій, нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених;
- вміти обґрунтовувати вибір системи протипожежного захисту та окремі її елементи для об'єктів різного призначення.

## 2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
<b>Статус дисципліни</b> (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	вибіркова
<b>Рік підготовки</b>	1-й
<b>Семестр</b>	2-й
<b>Обсяг дисципліни:</b>	
- в кредитах ЄКТС	6

- кількість модулів	3
- загальна кількість годин	180
<b>Розподіл часу за навчальним планом:</b>	
- лекції (годин)	10
- практичні заняття (годин)	2
- самостійна робота (годин)	168
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік

### 3. Передумови для вивчення дисципліни

Раніше мають бути вивчені дисципліни: історія та культура України (ОК2), філософія (ОК3), іноземна мова(ОК4), хімія (ОК5), фізика (ОК7), вища математика (ОК8), організація робіт у непридатному для дихання середовищі (ОК11); та здобуті результати навчання: аналізувати питання історії, факти, проблеми та тенденції розвитку культури України в їх діалектичному взаємозв'язку (ПРН01); аналізувати і прогнозувати суспільні явища й процеси, знати нормативно-правові засади забезпечення пожежної безпеки, питання правового регулювання забезпечення пожежної безпеки об'єктів і територій (ПРН03); пояснювати процеси впливу небезпечних чинників пожежі на навколишнє середовище, застосовувати теорії захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від впливу небезпечних чинників пожежі, знання математичних та природничих наук у сфері професійної діяльності (ПРН04); вільно користуватися українською та іноземною мовами у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички організації культурного діалогу (ПРН23).

### 4. Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми «Пожежна безпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

– досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Аналізувати інформацію про наявність розроблених і обґрунтованих заходів з підвищення рівня протипожежного захисту об'єкта; розробляти та пропонувати обґрунтовані заходи, інженерно-технічні рішення щодо запобігання виникненню та поширенню пожеж	ПРН06
Аналізувати стан протипожежного захисту об'єкта та ступінь виконання розпорядчих документів з питань забезпечення пожежної безпеки	ПРН08
Дисциплінарні результати навчання	<i>аббревіатура</i>
Визначати питання щодо забезпечення пожежної безпеки об'єктів та на підставі нормативно-правових положень ви-	

бирати для них систему протипожежного захисту та окремі її елементи	
---	--

– формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність перевіряти, контролювати, оцінювати технічний стан систем протипожежного захисту, брати участь у застосуванні і експлуатації цих систем	ПК17
Очікувані компетентності з дисципліни	<i>аббревіатура</i>
Отримання знань, необхідних для забезпечення набуття здобувачами відповідних компетентностей з навчальних дисциплін циклу обов'язкової та вибіркової професійної підготовки	

## 5. Програма навчальної дисципліни

**Теми навчальної дисципліни:**

### **МОДУЛЬ 1.**

**Тема 1.1.** Мета, задачі та зміст дисципліни «Вступ до фаху» в системі підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

**Тема 1.2.** Протипожежне водопостачання

**Тема 1.3.** Задачі пожежної профілактики та шляхи їх вирішення. Організація та здійснення державного нагляду у сфері пожежної безпеки.

**Тема 1.4.** Вогнезахист будівельних конструкцій

### **МОДУЛЬ 2.**

**Тема 2.1.** Автоматика та її місце в запобіганні виникненню та ліквідації пожеж

**Тема 2.2.** Автоматичні системи виявлення пожежі

**Тема 2.3.** Автоматичні установки пожежогасіння

### **МОДУЛЬ 3.**

**Тема 3.1.** Загальні відомості про пожежі та вибухи

**Тема 3.2.** Теоретичні основи технології пожежовибухонебезпечних виробництв. Поняття та визначення

**Тема 3.3.** Основи пожежної безпеки використання електроустановок. Пожежна небезпека електроустановок

**Розподіл дисципліни у годинах за заочною (дистанційною) формою організації освітнього процесу та видами навчальних занять:**

Назви модулів і тем	Заочна					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота	
<b>2-й семестр</b>						
<b>Модуль 1</b>						
Тема 1.1. Мета, задачі та зміст дисципліни «Вступ до фаху» в системі підготовки фахівця за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»	18	2			16	
Тема 1.2. Протипожежне водопостачання.	16		2		14	
Тема 1.3. Задачі пожежної профілактики та шляхи їх вирішення. Організація та здійснення державного нагляду у сфері пожежної безпеки.	18				18	
Тема 1.4. Вогнезахист будівельних конструкцій.	16				16	
<b>Разом за модулем 1</b>	<b>68</b>	<b>2</b>	<b>2</b>		<b>64</b>	
<b>Модуль 2</b>						
Тема 2.1. Автоматика та її місце в запобіганні виникненню та ліквідації пожеж	18	2			16	
Тема 2.2. Автоматичні системи виявлення пожежі	16				16	
Тема 2.3. Автоматичні установки пожежогасіння	18				18	
<b>Разом за модулем 2</b>	<b>52</b>	<b>2</b>			<b>50</b>	
<b>Модуль 3</b>						
Тема 3.1. Загальні відомості про пожежі та вибухи	18				18	
Тема 3.2. Теоретичні основи технології пожежовибухонебезпечних виробництв. Поняття та визначення	18				18	
Тема 3.3. Основи пожежної безпеки використання електроустановок. Пожежна небезпека електроустановок	24				24	
<b>Разом за модулем 3</b>	<b>60</b>				<b>60</b>	
<b>Разом</b>	<b>180</b>	<b>4</b>	<b>2</b>		<b>174</b>	

## Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Перевірка систем протипожежного водопостачання. Випробування на водовіддачу водопровідних мереж	2
Разом		2

## 6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- диференційний залік,
- тестування за кожною темою дисципліни.

## 7. Критерії оцінювання

### Форми поточного та підсумкового контролю

*Поточний контроль* проводиться у формі тестування.

Поточний контроль (тестування) проводиться на лекційних та практичних заняттях. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу).

*Підсумковий контроль* проводиться у формі диференційного заліку.

Диференційний залік проводиться у формі тестування. Питання, які входять до тестів надаються здобувачам вищої освіти на відповідних лекціях та розміщені у дистанційному курсі «ВдФ» на сайті університету.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є:**

- диференційний залік:

Поточний контроль та самостійна робота						
Модуль 1				Модуль 2		
Тема 1.1	Тема 1.2	Тема 1.3	Тема 1.4	Тема 2.1	Тема 2.2	Тема 2.3
5	5	5	5	5	5	5
Поточний контроль та самостійна робота				Підсумковий контроль (диф. залік)	Сума балів за дисципліну	
Модуль 3						
Тема 3.1	Тема 3.2	Тема 3.3				
5	5	5		50	100	

**Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами**

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90-100	A	відмінно
80-89	B	добре
65-79	C	
55-64	D	задовільно
50-54	E	
35-49	FX	незадовільно
0-34	F	

**8. Засоби провадження освітньої діяльності**

Для вивчення дисципліни «Вступ до фаху» використовуються:

- спеціалізовані аудиторії факультету пожежної безпеки, що обладнані стендами за відповідними модулями дисципліни, макетами елементів систем протипожежного захисту;
- дистанційний курс «Вступ до фаху»;
- он-лайн тестування.

**9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**

**Література**

1. Дистанційний курс «Вступ до фаху»
2. ДСТУ 2272:2006 ССБТ. Пожежна безпека. Терміни та визначення. - Київ: Держстандарт України, 2006. - 38 с.
3. ДСТУ 8828:2019 Пожежна безпека. Загальні положення. - Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2020. - 84 с.
4. ДБН В.1.1.7-2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва.
5. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.
6. ДБН В.2.5-56-2014 Системи протипожежного захисту.
7. ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та каналізація.
8. ДБН В.2.5-74:2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди.
9. Правила пожежної безпеки в Україні. Наказ Міністерства внутрішніх справ України «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні» №1417 від 30.12.2014 р.
10. НПАОП 40.1-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок.
11. Пушкаренко А.С., Васильченко О.В., Квітковський Ю.В., Луценко Ю.В., Миргород О.В. «Вогнезахисне оброблення будівельних матеріалів і конструкцій» Х.: НУЦЗУ, 2011. – 176 с.



12. Будівлі і споруди та їх поведінка в умовах надзвичайних ситуацій: курс лекцій / О.В. Васильченко. – Х.: НУЦЗУ, 2016. – 574 с.
13. Системи забезпечення захисту населення і територій у надзвичайних ситуаціях: курс лекцій / Укладачі: О.В. Васильченко, П.Ю. Бородич, О.М. Семків, А.В.Ромін, О.М. Данілін, Ю.А. Отрош. – Х.: НУЦЗУ, 2018. – 346 с.
14. М.М.Кулешов, Ю.В.Уваров, О.Л.Олійник, В.П.Пустомельник, О.І.Єгурнов «Пожежна безпека будівель та споруд», - Х.: АЦЗУ, 2004, с.356.
15. Спеціальне водопостачання : Підручник / О.А. Петухова, С.А. Горносталя, Ю.В. Уваров. - Х.: НУЦЗУ, 2015 . – 256 с.
16. О.А. Петухова, С.А. Горносталя. Дистанційний курс «Протипожежне водопостачання» [<http://moodle.nuczu.edu.ua/course/view.php?id=277>].
17. Автоматика для запобігання вибухам та пожежам. Дерев'яно А.А., Бондаренко С.М., Антошкін О.А., Мурін М.М., Могільников О.М.- Харків: АЦЗУ, 2006.- 278 с.
18. Дерев'яно О.А. Системи пожежної та охоронної сигналізації. Текст лекцій / Дерев'яно О.О., Бондаренко С.М., Антошкін О.А., Христин В.В. – Х.: УЦЗУ. – 2008. – 136 с.
19. Петухова О. А., Горносталя С. А., Щербак С.М. Визначення характеристик складових пожежних кран-комплектів виробничої будівлі. Проблеми пожежної безпеки. Харків, 2020. Вып. 48. С. 130-135. [<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/11986>].
20. Петухова О. А., Горносталя С. А., Щербак С.М. Визначення ефективності використання пожежних кран-комплектів у висотній житловій будівлі. Проблеми пожежної безпеки. Вып.46.- Харків: НУЦЗУ, 2019.- С.132-136. [<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/10569>].
21. Петухова О. А., Щербак С.М., Тарасенко О.А. Визначення мінімально припустимої довжини рукава пожежного кран-комплекту. Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences, VII(24), Issue: 200, 2019 July. P. 65-67. [<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/9246>].
22. Петухова О. А., Горносталя С. А. Характеристики обладнання внутрішнього протипожежного водопроводу. Проблеми пожежної безпеки. Вып.44.- Харків: НУЦЗУ, 2018.- С.107-111. [<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/8604>].
23. Петухова О.А. Features of distance learning in the study of special disciplines / Петухова О.А., Горносталя С.А. // Інформаційні технології: Наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я (MicroCAD-2021): матеріали ХХІХ міжнародної науково-практичної конференції – НТУ «ХПІ», Харків, 2021. – С. 273. [<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/12935>].

### **Інформаційні ресурси**

1. <http://www.social.org.ua>
2. <http://www.dnnp.kiev.ua>
3. <http://uig.com.ua/>
4. <http://library.nuczu.edu.ua/>
5. <http://moodle.nuczu.edu.ua/>

Розробник:  
заступник начальника кафедри  
пожежної профілактики в населених пунктах,  
кандидат технічних наук, доцент

Олена ПЕТУХОВА